

THE LAKE OF FIRE AND THE SECOND DEATH

ZIWA LA MOTO NA MAUTI YA PILI

RAY FOUCHER

MARANATHA MEDIA

ZIWA LA MOTO
NA MAUTI YA PILI

THE LAKE OF FIRE AND THE SECOND DEATH

Ray Foucher

Toleo Lililorekebishwa · 2026

Ziwa la Moto na Mauti ya Pili (Toleo Lililorekebishwa)
Jina la asili: *The Lake of Fire and the Second Death*
Mwandishi: Ray Foucher

Toleo la asili la Kiingereza: Ray Foucher, Machi 2021
https://characterofgod.org

Kuhusu usambazaji: Kitabu hiki kinaweza kugawiwa bure, ila tu kikiwa faili halisi la PDF lisilobadilishwa.

Isipokuwa pale ilipoonyeshwa vinginevyo, picha zote zimetoka stock.adobe.com
Nukuu za Biblia zimetoka katika matoleo mbalimbali ya Biblia ya Kiswahili.
Maneno yaliyo ndani ya mabano [ ] ni nyongeza ya mwandishi.

Toleo lililorekebishwa la Kiswahili: Oktoba 2026

Kimechapishwa na: **Maranatha Media — fatheroflove.info**
Pakua vitabu vingine BURE katika www.fatheroflove.info

Yaliyomo

Utangulizi.....1

1. Kwanza, Kifo cha Kwanza katika Ujio wa Pili.....4

2. Mateso ya Kihisia ya Waliopotea.....6

3. Je! Ni Nini Asili ya Mateso?.....8

4. Mwisho wa Milenia.....11

5. Ziwa la Moto.....13

6. Moto kama Ishara.....16

7. Kuwala.....22

8. Nyama ya Mwili Wao Itaharibika.....24

9. Upendo wa Mungu Umefunuliwa Kuliko Wakati Wowote.....30

10. Uzoefu wa Waliopotea katika Ziwa la Moto.....33

11. Je, Unaweza Kusimama Mbele za Mungu Bila Kuhisi “Joto” Fulani?.....38

12. Moto kutoka kwa Mungu?.....40

13. Ukweli Uliopotoshwa Zaidi.....42

14. Moto Ulao kwa Waliookolewa.....43

15. Baadhi ya Vidokezo kutoka kwenye Kiebrania.....44

16. Mauti ya Pili na Tabia ya Mungu.....47

Muhtasari.....52

Utangulizi

Sisi sote tunafahamu kwamba sisi ni wa kufa; kifo, kama kodi, ni jambo la hakika. Hata hivyo, waumini wa Biblia wanaona tumaini katika ufufuo wa uzima wa milele katika Ujio wa Pili wa Yesu Kristo. Lakini kifo, kifo cha kwanza, sio mwisho kwa wale waliopotea. Pia kutakuwa na ufufuo wa waliopotea, ufufuo wa pili, baada ya Milenia, utakaofuatwa na hukumu ya mwisho na Kifo cha Pili ambacho ni cha milele. Somo hili litaangalia Kifo hiki cha Pili ili kubainisha, kutoka katika Biblia, jinsi kinavyotokea. Pia litazingatia Ziwa la Moto ambalo kitabu cha Ufunuo kinasema ndilo Mauti ya Pili (Ufunuo 20:14). Wasomaji wengi watagundua kwamba kuna tofauti kubwa kutoka kwa yale ambayo wamefundishwa. Kila juhudi imefanywa ili kuiacha Biblia ijieleze yenyewe. Fikiria hili kama maoni ya pili kuhusu Kifo cha Pili na tafadhali lifikirie kwa maombi.

Hapa kuna aya inayohusishwa sana na sababu ya Kifo cha Pili:

> Wakapanda juu ya upana wa nchi, wakaizingira kambi ya watakatifu, na mji huo uliopendwa. **Moto ukashuka kutoka mbinguni, ukawala.** **Ufunuo 20:9**

> **Maelezo ya mtafsiri:** Biblia ya Kiswahili (Union Version) haina maneno “kutoka kwa Mungu” katika aya hii. Biblia ya Kiingereza ya King James, ambayo mwandishi anaitumia, inasema: “moto ukashuka kutoka kwa Mungu mbinguni, ukawala.” Mwandishi anayarejelea maneno hayo mara kadhaa katika somo hili.

Kwa mtu ambaye angependa kuishi milele, mada ya kifo cha pili inaweza kuwa ya kutisha. Kifo cha pili kinamaanisha kuangamizwa kwa mwisho kwa waliopotea; wataacha kuwepo, hawataishi tena na wataukosa uzima wa milele ambao, ukilinganishwa na maisha mafupi duniani, ni kila kitu. Ukilinganishwa na uzima wa milele, muda wetu mfupi duniani si kitu, isipokuwa kwamba katika muda huo ndipo

tunapoamua kama tutapata uzima wa milele au la. Jambo muhimu zaidi katika maisha haya ni maamuzi unayofanya kuhusu maisha yajayo.

Kabla ya kuangalia jinsi Mauti ya Pili inavyotokea, hebu tuchunguze kinachotokea wakati wa Ujio wa Pili, ambao unahusisha kifo cha kwanza. Labda tunaweza kujifunza kitu ambacho kitasaidia kuelewa kifo cha pili.

SURA 1

Kwanza, Kifo cha Kwanza katika Ujio wa Pili

Hapa kuna aya inayozungumzia kitakachotokea wakati huo:

> Wakiiambia milima na miamba, Tuangukieni, tusitirini, mbele za uso wake yeye aketiye juu ya kiti cha enzi, na hasira ya Mwana-Kondoo. **Ufunuo 6:16**

Anatisha sana, sivyo?

Kwa nini waliopotea wataita milima na miamba iwaangukie? Wataogopa “hasira ya Mwana-Kondoo” kwa sababu ya maumivu ya kiakili ambayo ingewaletea. Inaonekana watakuwa na hofu zaidi ya hilo kuliko kukandamizwa kimwili na kuuawa na mawe yanayoanguka. Si rahisi kwamba wote watasema hasa maneno yale yale wanayotajwa kuyasema katika aya hiyo; badala yake, maneno hayo yanaeleza hali yao ya kiakili na matarajio yao wanapotambua kwamba mwisho wa dunia umekuja. Miito ya miamba na milima kuwafunika inatokana na

hisia zenye uchungu sana za majuto, aibu na woga kwa maneno yao na giza la tabia zao.

Uchungu huu wa kiakili unaakisiwa kwa kiasi fulani katika uzoefu wa Yesu msalabani. Ni nini kilimletea mateso zaidi - majeraha ya kimwili au uchungu wa akili?

Alisema nini pale msalabani? Je, ilikuwa:

> *"Baba, kwa nini ninateswa sana?"*
>
> *au*
>
> ... mbona **umeniacha**? **Mathayo 27:46**

Hii inatoa picha ya jinsi uchungu wa kimwili ulivyolinganishwa na uchungu wa kiakili katika uzoefu wa Yesu. Itakuwa hivyo hivyo kwa kiasi fulani kwa wale ambao wamekataa wokovu.

SURA 2

Mateso ya Kihisia ya Waliopotea

Hapa kuna aya inayoelezea kitakachotokea kwa waliopotea:

> yeye naye atakunywa katika mvinyo ya ghadhabu ya Mungu iliyotengenezwa, pasipo kuchanganywa na maji, katika kikombe cha hasira yake; naye **atateswa** kwa moto na kiberiti mbele ya malaika watakatifu, na **mbele za Mwana-Kondoo**. **Ufunuo 14:10**

Hii inaweza kuwa inarejelea yote mawili: mateso katika Ujio wa Pili na mateso yatakayotokea mwishoni mwa Milenia (kimsingi ni Ujio wa Tatu). Yote mawili yanatokea baada ya wakati ambapo jumbe za Ufunuo 14 zinatolewa. Mwana-Kondoo na malaika bila shaka wote wapo katika matukio yote mawili.

Ni muhimu kutambua kwamba idadi ya waliopotea watakaokuwepo wakati wa Ujio wa Pili unaorejelewa hapo juu katika Ufunuo 6:16 itakuwa ndogo ikilinganishwa na hesabu ya wasiookolewa wa nyakati zote ambao watafufuliwa kwenye ufufuo wa pili mwishoni mwa Milenia na ambao watakuwepo kwenye tukio la hukumu ya kiti cha enzi kikubwa cheupe la Ufunuo 20. Mateso yatakuwa makali hata zaidi mwishoni mwa Milenia ambapo waliopotea wataiona kwa macho Yerusalemu Mpya, makao ya waliookolewa, na kutambua kwamba kwa uchaguzi wao wenyewe, wamepoteza uzima wa milele.

Ukipoteza uzima wa milele, unapoteza kila kitu

SURA 3

Je! Ni Nini Asili ya Mateso?

Neno lililotafsiriwa kama “kuteswa” katika Ufunuo 14:10 linatokana na kitenzi cha Kigiriki “basanizo” (Tazama Strong’s Concordance #G928). Hapa kuna mifano ya matumizi yake:

> Nao wakaao juu ya nchi wafurahi juu yao na kushangilia. Nao watapelekeana zawadi wao kwa wao, kwa kuwa manabii hao wawili **waliwatesa** (Strong’s G928) wao wakaao juu ya nchi. **Ufunuo 11:10**

Yaelekea kwamba mateso kutoka kwa manabii hao wawili ni mateso zaidi ya dhamiri kwa sababu ya ukweli unaotolewa kuliko mateso ya kimwili yoyote. (Ishara ya moto itaelezewa baadaye katika utafiti huu.)

> maana mtu huyu mwenye haki akikaa kati yao, kwa kuona na kusikia, **alijitesa** [Strong’s G928] roho yake yenye haki, siku baada ya siku, kwa matendo yao yasiyo na sheria; **2 Petro 2:8**

“Mtu huyu mwenye haki” alikuwa Lutu, na mstari huo unaeleza (kwa kutumia neno lile lile “basanizo”) itikio lake kwa uovu wa watu wa Sodoma.

> Na kile chombo kimekwisha kufika katikati ya bahari, **kinataabika** [Strong’s G928] sana na mawimbi; maana upepo ulikuwa wa mbisho. **Mathayo 14:24**

Mathayo anasema chombo “kinataabika” (kutoka kwa neno lile lile la asili) lakini ni waliokuwa ndani ya chombo ndio “walioteswa;” wakihisi uchungu wa akili kwa sababu ya kutarajia kwamba wanaweza kufa katika dhoruba. Marko anaeleza kwa namna inayoonyesha zaidi kwamba wanafunzi ndio walioteswa, akitumia tena neno lile lile la asili:

> Akawaona **wakitaabika** [G928] kwa kuvuta makasia, kwa maana upepo ulikuwa wa mbisho; hata ilipopata kama zamu ya nne ya

> usiku akawaendea, akitembea juu ya bahari; akataka kuwapita. **Marko 6:48**

Ufafanuzi wa kwanza wa basanizo [G928] ni:

> *Kupima (madini) kwa jiwe la kupimia (touchstone), ambalo ni jiwe jeusi la silika linalotumiwa kupima usafi wa dhahabu au fedha kwa rangi ya mchirizi unaobaki juu yake linaposuguliwa kwa mojawapo ya madini hayo.*
>
> Online Bible Greek Lexicon

Jiwe la kupimia (touchstone) la kupima michanganyiko ya dhahabu[1]

Fikiria “dhahabu iliyosafishwa kwa moto.” “Mateso” haya yanaweza kuzingatiwa kama kutumiwa kwa jiwe hilo la kupimia. Ni mtihani, tathmini ya tabia au kufaa kwa mbinguni. Hasa ni ufunuo kwa waliopotea wenyewe (Mungu tayari anajua hali yao na hatima yao) ya hukumu yao kama matokeo ya dhambi zao.

[1] Picha ya jiwe la kupimia imetumiwa kwa ruhusa, kwa hisani ya https://VanDijk-Toetsstenen.nl

Je, unaweza kufikiria kuwa katika hali hiyo na kuelewa kwamba umetupilia mbali uzima wa milele kwa sababu ya maamuzi ambayo umefanya? Majuto na uchungu wa kiakili vingekuwa vizito kupita kiasi.

Kupoteza uzima wa milele kutakuwa kama shimo jeusi. Mtu huingia ndani yake - Kifo cha Pili - kutorudi tena; kamwe hataishi tena

SURA 4

Mwisho wa Milenia

Mwishoni mwa Milenia, kutakuwa na ufufuo wa pili ambapo waliopotea watafufuliwa ili kupata kile kinachojulikana kama hukumu ya kiti cha enzi kikubwa cheupe (Ufunuo 20:11). Hapa tena kuna mstari unaoeleweka kwa kawaida kuwa unaelezea Kifo cha Pili; maangamizi ya mwisho ya waliopotea:

> Wakapanda juu ya upana wa nchi, wakaizingira kambi ya watakatifu, na mji huo uliopendwa. **Moto ukashuka kutoka mbinguni, ukawala.** **Ufunuo 20:9**

Ni muhimu kutambua kile ambacho Ufunuo 20:9 inasema na kile ambacho haisemi. Inasema:

- waliopotea (waliofufuliwa katika mstari wa 5)
- walikuja kutoka duniani kote
- walilizunguka jiji takatifu (katika muktadha, Yerusalemu Mpya)
- na waliangamizwa au kuteketezwa
- kwa moto kutoka kwa Mungu (sehemu yenye swali kubwa zaidi)
- kutoka mbinguni

HAISEMI:

- nini kinawasukuma kuja kwenye jiji,
- kitakachotokea kati ya kuuzunguka mji na moto kushuka,
- waliopotea wako katika hali gani wakati moto unashuka

Kwa wazi, inaacha maelezo mengi. Tunahitaji kutambua kwamba wazo kwamba ni moto wa kimwili unaowaua ni dhana tu. Haisemi hivyo - inaweza tu kuwa ni moto wa utakaso unaoteketeza maiti na mabaki

mengine ya dhambi. Ikiwa moto unasababisha kifo au la inaweza tu kuthibitishwa na maandiko mengine.

Dhana ni hatari – hufunga akili isione uwezekano mwingine

Inavutia kwamba hati nyingi za kale na tafsiri za kisasa za Biblia hazina maneno “kutoka kwa Mungu” katika Ufunuo 20:9.

> *Moto ulishuka kutoka mbinguni (maneno ‘kutoka kwa Mungu’ yana mamlaka yenye shaka) na kuwaangamiza.*
>
> Ellicott’s Commentary for English Readers

Huu hapa ni mfano kutoka kwa mojawapo ya Biblia nyingi za kisasa ambazo zimeacha maneno “kutoka kwa Mungu”:

> Wakapanda juu ya uwanda mpana wa nchi, wakaizingira kambi ya watakatifu, na mji ule uliopendwa, na moto ukashuka kutoka mbinguni ukawala. **Ufunuo 20:9, New American Standard Bible**

SURA 5

Ziwa la Moto

Hebu tuangalie maandiko zaidi. Aya hii inatoa ufafanuzi wa Mauti ya Pili:

> Mauti na Kuzimu zikatupwa katika lile ziwa la moto. Hii ndiyo mauti ya pili, yaani, hilo ziwa la moto. **Ufunuo 20:14**

Katika aya hiyo, Ziwa la Moto linatajwa kuwa ndilo Mauti ya Pili. Kifo ni tukio au uzoefu, si mahali, ingawa ni wazi kwamba watu watakuwa mahali fulani kinapotokea. Vivyo hivyo, "kuzimu" ("hades;" G86) hurejelea hali ya wafu, si mahali pa kuteswa kimwili. (Ona Matendo 2:31, Ufunuo 20:13 na utambue kwamba Luka 16:23 inazungumzwa katika mfano si kufundisha kuhusu mateso ya milele bali kueleza hoja katika mstari wa 31).

Aya hii inatoa maelezo zaidi:

> Bali waoga, na wasioamini, na wachukizao, na wauaji, na wazinzi, na wachawi, na hao waabuduo sanamu, na waongo wote, **sehemu** yao [Kigiriki: meros, Strong's G3313] ni katika lile ziwa liwakalo moto na kiberiti. **Hii ndiyo mauti ya pili.** **Ufunuo 21:8**

"Sehemu yao ni katika" inaonekana kuashiria kwamba watu hao watashiriki au kupitia uzoefu wa tukio hilo. Ni "kuwa na **sehemu** yao katika" sio "kuwa na **mahali** pao katika."

Ziwa la Moto ni Mauti ya Pili

Kwamba ni uzoefu kunaungwa mkono na aya zifuatazo zinazosaidia kufafanua maana ya neno "sehemu." Maneno yaliyotafsiriwa kutoka "meros" yameandikwa kwa herufi nzito:

> atamkata vipande viwili, na kumwekea **fungu** lake pamoja na wanafiki; ndiko kutakuwako kilio na kusaga meno. **Mathayo 24:51**

> Petro akamwambia, Wewe hutanitawadha miguu kamwe. Yesu akamwambia, Kama nisipokutawadha, huna **shirika** nami. **Yohana 13:8**
>
> Basi, mtu asiwahukumu ninyi katika vyakula au vinywaji, au **kwa sababu ya** sikukuu au mwandamo wa mwezi, au sabato; **Wakolosai 2:16**

"Kwa sababu ya" au kushiriki katika. Ona kwamba shauri ni kutoruhusu mtu yeyote akuhukumu kwa kushiriki katika siku takatifu badala ya kutoshiriki katika siku hiyo.

> Huo ndio ufufuo wa kwanza. Heri, na mtakatifu, ni yeye aliye na **sehemu** katika ufufuo wa kwanza; juu ya hao mauti ya pili haina nguvu; bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, nao watatawala pamoja naye hiyo miaka elfu. **Ufunuo 20:6**

Neno "sehemu" katika mistari iliyo hapo juu linaonyesha kushiriki au kuhisi jambo fulani (tukio) badala ya kuwa mahali, eneo la kijiografia.

Huu hapa ni ufafanuzi wa neno la asili la Kigiriki kutoka kwenye On-line Bible:

3313 merov meros mer'-os

kutoka katika umbo la zamani lakini la msingi zaidi la meiromai (kupata kama fungu au mgao); TDNT-4:594,585; n n

AV (King James Version) – part 24, portion 3, coast 3, behalf 2, respect 2, mengineyo 9; jumla 43

1) sehemu

1a) sehemu inayomstahili mtu au aliyopangiwa

1b) fungu, hatima

2) mojawapo ya sehemu zinazounda kitu kizima

2a) kwa sehemu, kwa kiasi fulani, kwa kadiri fulani, kuhusu sehemu fulani, kila mmoja peke yake

2b) jambo lolote mahususi, kuhusiana na hili, katika suala hili

Maji, katika maandiko ya kinabii, yanaweza kuwa ishara ya watu, hasa makundi makubwa ya watu kama yalivyotumiwa katika kitabu cha Ufunuo. Katika aya hii, maji yanafananishwa na watu, tena watu wengi sana:

> Kisha akaniambia, **Yale maji** uliyoyaona, hapo aketipo yule kahaba, **ni jamaa na makutano** na mataifa na lugha. **Ufunuo 17:15**

Katika mstari huu, "sauti ya makutano mengi" inatumiwa sambamba na "sauti ya maji mengi" ikionyesha ulinganifu kati ya hizo mbili:

> Nikasikia sauti kama **sauti ya makutano mengi**, na kama **sauti ya maji mengi**, na kama sauti ya radi yenye nguvu, ikisema, Haleluya; kwa kuwa Bwana Mungu wetu, Mwenyezi, amemiliki. **Ufunuo 19:6**

Katika unabii wa Biblia, "maji" yanaweza kuwakilisha watu

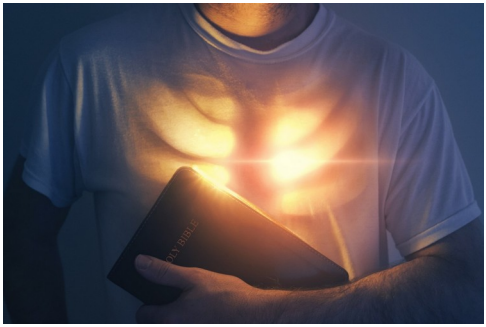
Kwa hiyo "Ziwa la Moto" linaweza tu kuwa njia ya kuelezea idadi kubwa ya watu waliokusanyika pamoja na kupitia (kushiriki) tukio ambalo linahusisha moto kwa namna fulani.

SURA 6

Moto kama Ishara

Moto sio lazima uwe halisi tu. Biblia, hasa kitabu cha Ufunuo, hutumia maneno mengi kwa njia za mfano. Hapa kuna baadhi ya mistari inayotumia neno “moto” kama mfano:

> Kwa sababu hiyo BWANA, Mungu wa majeshi, asema hivi, Kwa sababu mnasema neno hili, tazama, nitafanya maneno yangu katika kinywa chako kuwa moto, na watu hawa kuwa kuni, nao moto utawala. **Yeremia 5:14**
>
> Je! Neno langu si kama moto? Asema BWANA… **Yeremia 23:29**

> Toka juu amepeleka moto mifupani mwangu… **Maombolezo 1:13**
>
> Lakini ni nani atakayestahimili siku ya kuja kwake? Au ni nani atakayesimama atakapoonekana yeye? Kwa maana yeye ni mfano wa moto wa mtu asafishaye fedha, ni mfano wa sabuni ya mtu afuaye nguo; **Malaki 3:2**
>
> Kweli mimi nawabatiza kwa maji kwa ajili ya toba; bali yeye ajaye nyuma yangu ana nguvu kuliko mimi, wala sistahili hata kuvichukua viatu vyake; yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. **Mathayo 3:11**

Haya yalisemwa na Yohana Mbatizaji kwa waaminifu. Hazungumzi kuhusu watu kuzamishwa (maana ya “kubatiza”) katika moto halisi.

> Nimekuja kutupa moto duniani; na ukiwa umekwisha washwa, ni nini nitakalo zaidi? **Luka 12:49**

Yesu alikuwa anazungumza kwa njia ya sitiari hapa. Ni lini imewahi kurekodiwa kwamba wakati wa maisha Yake duniani, aliteremsha moto? Wanafunzi Wake walipopendekeza hivyo, aliwakemea:

> Wanafunzi wake Yakobo na Yohana walipoona hayo, walisema, Bwana, wataka tuagize moto ushuke kutoka mbinguni, uwaangamize; [kama Eliya naye alivyofanya]? Akawageukia, akawakanya. [Akasema, Hamjui ni **roho ya namna gani** mliyo nayo.] Kwa maana Mwana wa Adamu hakuja kuziangamiza roho za watu, bali kuziokoa. Wakaondoka wakaenda mpaka kijiji kingine. **Luka 9:54-56**

Karipio hili, bila shaka, lilidokeza kwamba kulikuwa na kasoro fulani kwenye roho hiyo, au njia ya kufikiri, ambayo ingechochea hatua hiyo.

Hii ni sawa na Mathayo 10:34-36 ambapo Yesu alisemekana kuleta upanga. Hakuleta upanga halisi lakini ujumbe Alioleta, kwa sababu ya miitikio ya watu kwake, ulisababisha migawanyiko. Vivyo hivyo, Hakuleta moto lakini kweli alizoshiriki zilileta moto wa mfano katika akili za watu. Hapa kuna aya inayotumia moto kwa njia hiyo:

> Lakini, Adui yako akiwa na njaa, mlishe; akiwa na kiu, mnyweshe; maana ufanyapo hivyo, utampalia makaa ya moto kichwani pake. **Warumi 12:20**

Je, hili linapatana na “wapendeni adui zenu”? Hapana, ikiwa ni moto halisi. Lakini ikiwa ni kuigusa dhamiri ya mtu kwa matumaini ya kumgeuza kwa Mungu, basi ndiyo.

> … upendo una nguvu kama mauti… Mwako wake ni mwako wa moto, Na miali yake ni miali ya Yahu. **Wimbo Ulio Bora 8:6**
>
> Maana siku ile itaidhihirisha, kwa kuwa yafunuliwa katika moto; na ule moto wenyewe utaijaribu kazi ya kila mtu, ni ya namna gani. **1 Wakorintho 3:13**

Moto halisi haufunui kazi, bali huiangamiza. Mstari huu unaendana sana na ufafanuzi wa neno “basanizo” kama ulivyotolewa hapo juu (sura ya 3) - njia ya kupima au kudhihirisha ubora. Hapa kuna matumizi zaidi ya mfano ya moto:

> bali kuna kuitazamia hukumu yenye kutisha, na ukali wa moto ulio tayari kuwala wao wapingao. **Waebrania 10:27**
>
> Vivyo hivyo ulimi nao ni kiungo kidogo, nao hujivuna majivuno makuu. Angalieni jinsi moto mdogo uwashavyo msitu mkubwa sana. **Yakobo 3:5**

Moto hapa unazungumzia matokeo ya maneno yanayosemwa, yawe mema au mabaya.

> Nao ulimi ni moto; ule ulimwengu wa uovu, ule ulimi, umewekwa katika viungo vyetu, nao ndio uutiao mwili wote unajisi, huuwasha moto mfulizo wa maumbile, nao huwashwa moto na jehanum. **Yakobo 3:6**

> Dhahabu yenu na fedha yenu zimeingia kutu, na kutu yake itawashuhudia, nayo itakula miili yenu **kama moto**. Mmejiwekea akiba katika siku za mwisho. **Yakobo 5:3**

Utajiri mliojiwekea akiba "utakula miili yenu." Hiyo inaonekana kuwa sambamba na aya hii:

> Bali kwa kadiri ya ugumu wako, na kwa moyo wako usio na toba, wajiwekea akiba ya hasira kwa siku ile ya hasira na ufunuo wa hukumu ya haki ya Mungu, **Warumi 2:5**

Hapa kuna matumizi mengine zaidi ya moto ambayo ni dhahiri kuwa ya mfano:

> Wapenzi, msione kuwa ni ajabu ule msiba ulio kati yenu, unaowapata **kama moto ili kuwajaribu**, kana kwamba ni kitu kigeni kiwapatacho. **1 Petro 4:12**
>
> Na kwa malaika wa kanisa lililoko Thiatira andika; Haya ndiyo anenayo Mwana wa Mungu, yeye aliye na macho yake kama **mwali wa moto**, na miguu yake mfano wa shaba iliyosuguliwa sana. **Ufunuo 2:18**

> Nakupa shauri, ununue kwangu dhahabu **iliyosafishwa kwa moto**, upate kuwa tajiri, na mavazi meupe upate kuvaa, aibu ya uchi wako isionekane, na dawa ya macho ya kujipaka macho yako, upate kuona. **Ufunuo 3:18**

Hakika 1 Petro 4:12 na Ufunuo 3:18 hazisemi wenye haki watajaribiwa tabia zao kwa moto halisi. Waliopotea pia watapitia jaribio la mwisho la tabia (ingawa huenda likawa zaidi kwa ajili ya kuonyesha kwamba maamuzi yameshafanywa), ambalo vivyo hivyo linaelezwa kuwa linahusisha moto (ambao pia ni wa mfano), na watapata mateso ("basanizo") ya akili katika mchakato huo.

> Tena nikaona kitu kama mfano wa bahari ya kioo iliyochangamana na moto, na wale wenye kushinda, watokao kwa yule mnyama, na sanamu yake, na kwa hesabu ya jina lake, walikuwa wamesimama kando-kando ya hiyo bahari ya kioo, wenye vinubi vya Mungu. **Ufunuo 15:2**

Ni wazi, kutokana na mistari iliyo hapo juu, kwamba "moto" mara nyingi hutumiwa kwa njia ya mfano katika maandiko. Kwa nini moto unaotoka kwa Mungu "kuwala" waliopotea katika Ufunuo 20:9 pia hauwezi kuwa wa mfano? Angalau uwezekano unapaswa kuzingatiwa. Lakini moto wa mfano ungewezaje "kumla" mtu yeyote? Labda tunahitaji kujifunza neno hilo pia.

Nimehisi, katika uzoefu wangu mwenyewe na wengine, kwamba kadiri mtu binafsi alivyotendewa mabaya zaidi maishani, ndivyo anavyoelekea zaidi kumwona Mungu kuwa mwenye kuhukumu na anayetumia moto kwa kuhukumu na kuadhibu. Maelezo yafuatayo kuhusu moto yanaonekana kuwa yanafaa kabisa hapa:

> *Ninaamini, ili kuelewa tafsiri yetu ya Biblia ya Kiingereza, ni lazima tujue jambo fulani kuhusu utamaduni wa watu walioandika Biblia asilia katika lugha zao za asili.* ***Kiaramu, Kiebrania, na Kigiriki ni lugha za kitamathali za hali ya juu, zenye kujieleza sana, zilizojaa aina nyingi za semi na tamathali za usemi.*** *Desturi za watu wa Kisemiti hasa ni ngeni kwa akili ya Magharibi. Ni lazima*

tuelewe jinsi walivyotumia neno "moto" ili tuelewe maana ya neno "moto" katika Biblia.

***Moto, kwanza kabisa, ni ishara ya uungu** katika Mashariki ya Kati ya Kisemiti. Ni **ishara ya Yahweh Mwenyewe**. Kujidhihirisha kwa Mungu katika moto halisi kunaweza kuwa hukumu nzuri kama vile Alipokuja kuweka wakfu Hekalu la Sulemani au hukumu mbaya kama vile Alipowaangamiza wana wa Haruni kwa kuleta "moto wa kigeni." Tukiwa viumbe wepesi wa kuogopa, tuna mwelekeo wa kukaa upande mbaya wa mambo na hivyo kwa kawaida kuhusisha moto wa kimungu na ghadhabu. (Mambo ya Walawi 10:1) Hilo limekuwa kosa zito la kanisa katika muda mwingi wa kuwepo kwake.*

*Inavutia kutambua kwamba **kadiri mtu alivyo mwenye kuhukumu, mwenye kisasi, mshika sheria, mshika taratibu za ibada na mwenye msimamo mkali, ndivyo anavyoelekea zaidi kuuona moto kama adhabu ya Mungu.** Watu hao huona vigumu kuuona moto kama ishara nzuri ya Mungu. Kwa mtazamo huo, moto kwa kawaida humaanisha Jehanamu, ziwa la moto, na adhabu ya milele. Kwa upande mwingine, **kadiri mtu alivyozidi kuwa mwenye upendo, rehema** na huruma, ndivyo anavyoelekea zaidi kuuona moto kama ishara ya upendo, bidii na utakatifu. "Wanawaka moto kwa ajili ya Mungu" ni usemi unaotumiwa kwa maana nzuri.*

Kutoka www.tentmaker.org/BreakingBread/1.html, msisitizo ni wangu

SURA 7

Kuwala

Moto wa Ufunuo 20:9 unasemekana “kuwala” waliopotea, jambo linalosikika kama uangamivu wa kimwili. Lakini mojawapo ya fasili za neno la asili (“kataphago” Strong’s G2719) ni:

kuhusu kumalizwa kwa nguvu za mwili na akili ***na hisia kali***

Hapa kuna matumizi mengine ya neno hilo hilo:

> Wanafunzi wake wakakumbuka ya kuwa imeandikwa, Wivu wa nyumba yako **utanila**. **Yohana 2:17**
>
> Lakini mkiumana na **kulana**, angalieni msije mkaangamizana. **Wagalatia 5:15**

Kwa hiyo inaonekana kuwa linaweza kutumika, na limetumika, kuelezea mambo mengine yasiyo uangamivu wa kimwili. Kifungu hiki kinapaswa kutupa kidokezo juu ya maana ya “kuliwa” na moto:

> Na Nadabu na Abihu, wana wa Haruni, wakatwaa kila mtu chetezo chake, wakatia moto ndani yake, wakatia na uvumba, nao wakatoa moto wa kigeni mbele ya BWANA, ambao yeye hakuwaagiza. Kisha moto ukatoka hapo mbele za BWANA, nao **ukawala**, nao wakafa mbele za BWANA. Musa akawaita Mishaeli na Elisafani, wana wa Uzieli mjombaye Haruni, na kuwaambia, Njoni karibu, mwachukue hawa ndugu zenu, mkawaondoe hapa mbele ya maskani, mwende nao nje ya marago. Basi wakaja karibu, na kuwachukua, **hali wamevaa nguo zao**, wakawachukua nje ya marago; kama Musa alivyosema. **Mambo ya Walawi 10:1-2,4-5**

Tazama kwamba moto “uliwala” lakini miili yao haikuteketezwa, na hata mavazi yao yalikuwa bado mazima.

Wanafunzi wa Biblia wenye bidii huzingatia muktadha na fasili za Biblia yenyewe za maneno kama vile “milele” na “hata milele,” na kuona kwamba “moto wa jehanamu” kwa kweli hauwaki bila mwisho (tazama kwa mfano jinsi Hana alivyomtoa Samweli “milele,” maana yake “wakati wote atakaokuwa hai”; 1 Samweli 1:22, 28). Wanapaswa kufanya vivyo hivyo kwa matumizi haya na mengine ya maneno kama vile “kuwala.”

Hapa kuna mfano mwingine mzuri wa jinsi Biblia inavyotumia maneno hayo:

> Kama vile Sodoma na Gomora na miji iliyokuwa kando-kando, waliofuata uasherati kwa jinsi moja na hawa, wakaenda kufuata mambo ya mwili yasiyo ya asili, imewekwa kuwa dalili, wakiadhibiwa katika **moto wa milele**. **Yuda 1:7**

Sodoma na Gomora haziwaki moto mpaka leo. Huo ni mstari mzuri wa kuonyesha kwamba sio moto wenyewe lakini matokeo yake ambayo ni ya milele. Ikiwa watu wangeiruhusu Biblia vivyo hivyo kufafanua maneno mengine, wangekaribia zaidi kuielewa kweli ya Biblia.

Tumeangalia “moto” na “kuwala.” Sasa, hebu tuchunguze neno “kuharibika.”

SURA 8

Nyama ya Mwili Wao Itaharibika

Aya hii inaeleza, kwa namna inayosikika ya kutisha, hatima ya mwisho ya waliopotea mwishoni mwa Milenia:

> Na hii ndiyo tauni, ambayo BWANA atawapiga watu wote waliofanya vita juu ya Yerusalemu; **nyama ya mwili** wao itaharibika, wasimamapo juu ya miguu yao, na **macho** yao yataharibika ndani ya vichwa vyao, na **ndimi** zao zitaharibika vinywani mwao. **Zekaria 14:12**

Je, hiyo inazungumzia kuharibika kwa kimwili? (“Kupiga” pia hutumiwa katika Maandiko kwa maana ya kuvuta usikivu wa mtu. Angalia https://characterofgod.org/smite-smote-definition/) Wengine wameiona kama watu waliopatwa na mlipuko wa bomu la neutroni. Hapa kuna maelezo kama hayo:

> *Bomu hili linapolipuka, neutroni zinazotolewa huwaua wanadamu na wanyama wote walio karibu nalo. … Ukiwa ndani ya eneo la mlipuko, kitakachokupata kinafanana kwa namna ya kutisha na kile ambacho Zekaria anakieleza katika sura ya 14 ya unabii wake. Nyama ya aina yoyote huharibiwa kwa namna ya kuyeyuka, kwa kuwa atomi zote zilizomo ndani yake huharibiwa. Hivyo maelezo ya Zekaria kuhusu kitu kinachoozesha nyama, macho na ulimi mara nyingi hulinganishwa na kile kinachotokea bomu la neutroni linapolipuka.*
>
> www.calvarychapeljonesboro.org/prophecynews/zechariah-14-neutron-bombs-and-gods-ultimate-purpose-for-israel

Hata hivyo, kama siku zote, tunahitaji kuzingatia kama Biblia ina ufafanuzi wake na kama hilo ni tofauti na ufahamu maarufu.

“Kuharibika” hutoka kwenye neno la Kiebrania “maqaq” (Strong’s H4743) ambalo lina maana ya “kufifia” au “kudhoofika kwa huzuni” (Kiingereza: *pine away*). Tovuti ya www.dictionary.com inatoa maana hizi za *pine*:

- kutamani kwa kina; kuteseka kwa shauku; kutamani kwa uchungu
- kudhoofika taratibu kiafya au kinguvu kwa sababu ya huzuni, majuto au shauku

Hapa kuna mistari ya Biblia inayotumia neno la Kiebrania la asili “maqaq”:

> Na watu wa kwenu watakaobaki **watafifia** kwa ajili ya uovu wao, katika hizo nchi za adui zenu; tena **watafifia** kwa ajili ya uovu wa baba zao, pamoja nao. **Mambo ya Walawi 26:39**
>
> wapate kupungukiwa na mkate na maji, na kustaajabiana, na **kukonda** kwa sababu ya uovu wao. **Ezekieli 4:17**
>
> Na vilemba vyenu vitakuwa juu ya vichwa vyenu, na viatu vyenu miguuni mwenu; hamtaomboleza wala kulia; lakini **mtafifia** katika maovu yenu, na kuugua kila mtu pamoja na mwenziwe. **Ezekieli 24:23**

Angalia, katika mstari hapo juu, watu wanasemekana “kufifia” na pia “kuugua,” jambo linaloonyesha kwamba vitendo hivyo viwili vinakaribiana sana.

> Na wewe, mwanadamu, sema na nyumba ya Israeli; Ninyi mwasema hivi, kwamba, Makosa yetu na dhambi zetu ni juu yetu, nasi **tumedhoofika** katika dhambi hizo; basi tungewezaje kuwa hai? **Ezekieli 33:10**

Katika aya hii, “kudhoofika” kunaashiria hata hatari ya kifo ambacho hatimaye husababishwa na hatia ya dhambi.

Aya hii, kwa matumizi yake ya maneno sawa na Zekaria 14:12, inaonekana inahusiana:

> Maana kila kilichomo duniani, yaani, **tamaa ya mwili**, na **tamaa ya macho**, na **kiburi cha uzima**, havitokani na Baba, bali vyatokana na dunia. **1 Yohana 2:16**

Inavutia kwamba Yohana anataja makundi matatu ya dhambi yanayoonekana kulingana na vile vinavyotajwa kuharibika katika Zekaria 14:12 ("kiburi cha uzima" hujidhihirisha hasa kupitia ulimi, kama katika kujisifu). Sasa angalia simulizi la majaribu matatu ya Shetani kwa Yesu:

> Mjaribu akamjia akamwambia, Ukiwa ndiwe Mwana wa Mungu, amuru kwamba **mawe haya yawe mikate**. **Mathayo 4:3**

Jaribu hili lilikuwa la **tamaa ya mwili** au **kupenda anasa** (*Sensualism*), yaani kuziridhisha hisi za mwili; katika jambo hili, hamu ya kula:

> Kisha Ibilisi akamchukua mpaka mji mtakatifu, akamweka juu ya kinara cha hekalu, akamwambia, Ukiwa ndiwe Mwana wa Mungu **jitupe chini**; kwa maana imeandikwa, Atakuagizia malaika zake; Na mikononi mwao watakuchukua; Usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe **[kiburi cha uzima; Majivuno]**. **Mathayo 4:5-6**

Hili lilikuwa ni jaribu la kiburi cha uzima, au majivuno (*Humanism*) na ujasiri wake wa kupindukia. Fikiria Yesu akiwa kwenye kinara cha hekalu na watu walio chini wakimtazama akiruka na kutua bila hata mkwaruzo.

> Kisha Ibilisi akamchukua mpaka mlima mrefu mno, akamwonyesha **milki zote za ulimwengu [tamaa ya macho; kupenda mali]**, na fahari yake, akamwambia, Haya yote nitakupa, ukianguka kunisujudia. **Mathayo 4:8-9**

Mungu ametoa njia ya kutokea kutoka katika kila jaribu:

> Jaribu halikuwapata ninyi, isipokuwa lililo kawaida ya wanadamu; ila Mungu ni mwaminifu; ambaye hatawaacha mjaribiwe kupita mwezavyo; lakini pamoja na lile jaribu atafanya na mlango wa kutokea, ili mweze kustahimili. **1 Wakorintho 10:13**

Yesu alitumia Neno la Mungu kushinda kila mara Shetani alipoleta jaribu jingine. Kila mara alijibu kwa "Imeandikwa" (Mathayo 4:4, 7, 10) pamoja na andiko linalofaa.

Ona kwamba Hawa alipata makundi haya haya matatu ya majaribu:

> Mwanamke alipoona ya kuwa ule **mti wafaa kwa chakula [tamaa ya mwili]**, **wapendeza macho [tamaa ya macho]**, nao ni mti **wa kutamanika kwa maarifa [kiburi cha uzima]**, basi alitwaa katika matunda yake akala, akampa na mumewe, naye akala. **Mwanzo 3:6**

Haya pia yalikuwa maeneo matatu ambayo watu wa Sodoma waliyaangukia:

> Tazama, uovu wa umbu lako, Sodoma, ulikuwa huu; **kiburi [kiburi cha uzima]**, na **kushiba chakula [tamaa ya mwili]**, na **kufanikiwa [tamaa ya macho, kupenda mali]**, hayo yalikuwa ndani yake na binti zake; tena hakuutia nguvu mkono wa maskini na mhitaji. **Ezekieli 16:49**

Kuna makundi matatu makubwa ya dhambi ambayo yanaweza kufupishwa kama ifuatavyo:

	Kupenda anasa (Sensualism)	**Kupenda mali (Materialism)**	**Majivuno (Humanism)**
Hawa (Mwanzo 3:6)	ule mti wafaa kwa chakula	wapendeza macho	wa kutamanika kwa maarifa
Sodoma (Ezekieli 16:49)	kushiba chakula	kufanikiwa	kiburi
Majaribu ya Yesu (Mathayo 4:3-10)	amuru kwamba mawe haya yawe mikate	Haya yote nitakupa, ukianguka kunisujudia	jitupe chini
1 Yohana 2:16	tamaa ya mwili	tamaa ya macho	kiburi cha uzima
Zekaria 14:12	nyama ya mwili	macho	ulimi

Hii husaidia kuleta maana ya kile ambacho Waebrania inakisema:

> Kwa kuwa hamna kuhani mkuu asiyeweza kuchukuana nasi katika mambo yetu ya udhaifu; bali yeye **alijaribiwa** sawasawa na sisi **katika mambo yote**, bila kufanya dhambi. **Waebrania 4:15**

Je, Yesu angewezaje kujaribiwa kwa kila njia tuliyojaribiwa? Hakuwahi kujaribiwa kuendesha gari kupita kikomo cha mwendokasi! “Mambo yote” ni marejeleo ya makundi haya mapana, si kila aina ndogo ndogo ya jaribu linaloweza kutujia. Tunashukuru kwamba tunaye kuhani mkuu ambaye pia alijaribiwa katika kila moja ya aina hizi za dhambi - na akashinda.

Na hivyo kuharibika kwa nyama ya mwili, macho na ulimi si kuharibika halisi kwa kimwili. Badala yake, kinachoelezwa ni watu wanaofifia, wakilemewa na dhambi zote (katika makundi matatu makuu)

walizotenda maishani mwao na ambazo hawakuziacha. Kuharibika huko ni kwa kiakili zaidi kuliko kwa kimwili.

Kwa hiyo tunaweza kuona, baada ya kuzingatia maneno “moto,” “kuwala” na “kuharibika,” kwamba Ziwa la Moto sio kile ambacho kimeaminiwa na wengi.

SURA 9

Upendo wa Mungu Umefunuliwa Kuliko Wakati Wowote

Kinachoongeza aibu, naamini, ni ukweli kwamba waliopotea watapewa ushahidi wote ikiwa ni pamoja na taswira (labda aina fulani ya rekodi ya mbinguni, ya hali ya juu) ya kile ambacho Mungu amefanya katika kujaribu kuwaokoa, hasa katika maisha ya Yesu ambaye kazi yake ya maisha ilikuwa kufunua tabia ya upendo ya Baba yake. Jambo kuu la uwasilishaji huo (kuweka ushahidi wote mezani) litakuwa taswira ya kifo cha dhabihu cha Yesu kilichofanywa kwa ajili yao.

Aya hii inavutia:

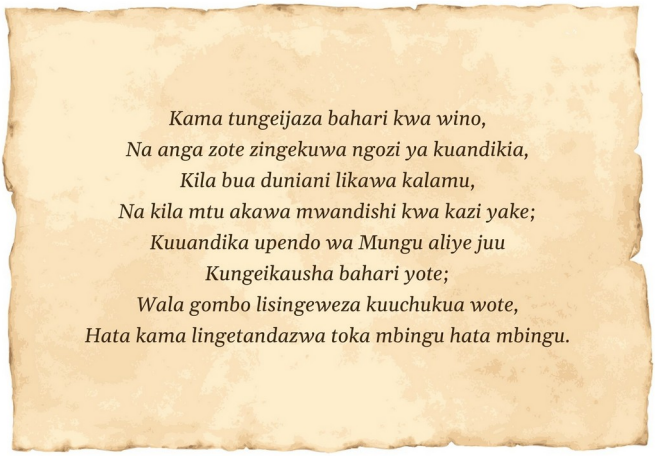
> Mbingu **zikaondolewa** kama ukurasa ulivyokunjwa, na kila mlima na kisiwa kikahamishwa kutoka mahali pake. **Ufunuo 6:14**

Hiyo inaweza kuonekana kama ukurasa, badala ya kufunuliwa, unakunjwa. Lakini fikiria hili - matumizi mengine pekee ya neno la asili lililotafsiriwa kama “zikaondolewa” katika Biblia ni haya:

> Basi palitokea mashindano baina yao hata **wakatengana**. Barnaba akamchukua Marko akatweka kwenda Kipro. **Matendo 15:39**

Paulo na Barnaba “wakatengana” - neno lile lile kama katika “mbingu zikaondolewa.” “Wakatengana” - walienda pande tofauti. Ukichukua hati ya kukunja (gombo), kama vile kipande kirefu cha karatasi, ukaikunja kutoka ncha zote mbili kuelekea katikati ili iwe kama gombo lililokunjwa pamoja, kisha ukaiachia, ncha hizo mbili zitaachana (zitaondoka) kadiri gombo linavyojikunjua.

Labda kitu kama skrini kubwa kitafunguka angani? Gombo hutumiwa kufanya nini? Kwa kawaida, huandikwa juu yake au, katika enzi yetu ya kisasa, hili linaweza kuwa kitu kama skrini inayoonyeshwa picha juu yake. Wengi wana wazo kwamba, katika hukumu, historia (hadithi-yake) ya ulimwengu na mpango wa wokovu utaonyeshwa kwa wote. Mungu anataka kila mtu awe na ushahidi - wengine hata hawajawahi kusikia hadithi ya Mwokozi. Ninakumbuka maneno ya wimbo *The Love of God* (Upendo wa Mungu) ambao una ubeti huu:

Kupitia njia yoyote inayotumiwa, inaonekana kwamba uthibitisho utafanywa wazi kwa wote. Mungu hataficha chochote. Bila shaka, lengo la hukumu, kwa sehemu kubwa, ni kuthibitisha tabia (ambayo ni upendo) ya Mungu Mwenyewe. Ninaamini kwamba Mungu ataruhusu pambano kati ya wema na uovu kuendelea kwa muda wa kutosha ili kutoa hoja yenye kusadikisha sana kwa upande Wake. Ushahidi utakusanyika hadi kwamba, katika hukumu ya mwisho, aya hii itatimia:

> Kwa nafsi yangu nimeapa, neno hili limetoka kinywani mwangu katika haki, wala halitarudi, ya kwamba mbele zangu kila goti litapigwa, kila ulimi utaapa. **Isaya 45:23**

Mwishowe, kila kitu kitafichuliwa; ushahidi wote utakuwa mezani. Kila mtu ataweza kuona kwa uwazi ni nani alikuwa sahihi na nani alikosea katika pambano hili kuu kati ya wema na uovu.

Kwa maana halisi kabisa, Mungu Mwenyewe yuko mashtakani:

> Hasha! Mungu aonekane kuwa amini na kila mtu mwongo; kama ilivyoandikwa, Ili ujulike kuwa una haki katika maneno yako, Ukashinde **uingiapo katika hukumu**. **Warumi 3:4**

Ufunuo na hukumu ya mwisho vitakuwa kamili na timilifu, tofauti na wakati wote kabla yake ambapo Mungu amewakinga watu wake kutokana na ufunuo wa ukweli ulio wa ghafla mno au mwingi mno, akitugawia kadiri tuwezavyo kuupokea. Yesu aliwaambia wanafunzi wake:

> Hata bado nikali ninayo mengi ya kuwaambia, lakini hamwezi kuyastahimili hivi sasa. **Yohana 16:12**

Je, inaweza kuwa kwamba, katika hukumu ya mwisho, waliopotea watakabiliwa na ukweli wote wa tabia ya Mungu mbele ya uwepo Wake hasa huku, wakati huo huo, wakiwa na ufahamu kamili wa dhambi zao wenyewe? Hisia ya hatia kutokana na maisha yao ya dhambi, tofauti na utambuzi wao wa utakatifu wa Mungu na jinsi ambavyo amekuwa mwema kwao wakati wao wamedharau kusihi kwake, itakuwa kubwa sana; kiuhalisia hawataweza kustahimili. Hebu tuzingatie hilo kwa undani zaidi.

Hebu fikiria hisia ya hasara ukiukosa uzima wa milele. Lolote ufanyalo, usikose mbinguni.

SURA 10

Uzoefu wa Waliopotea katika Ziwa la Moto

Hebu fikiria (au kumbuka) hali - na sote tumeipitia - ambapo ulinaswa waziwazi katika hali ya aibu. Ulifanya kitu kibaya na ukakamatwa ukikifanya. Je! uliitikiaje? Labda uso wako ulijaa haya na hata ukahisi joto. Katika taaluma ya magonjwa ya akili, hofu ya kuona haya usoni inaonekana kama dalili ya ugonjwa wa wasiwasi wa kijamii. Baadhi ya wagonjwa hata hufanyiwa upasuaji kwenye mfumo wao wa neva wa simpathetiki (kukata au kubana tishu za neva zinazosababisha kutokwa na jasho na kuona haya usoni) ili kuzuia uwekundu. Watu watajitahidi sana kuepuka maumivu ya akili!

Ikiwa “umekamatwa” na wenzako ambao unajua wamefanya jambo lile lile na wana hatia kama wewe, basi hujisikii kuwa na hatia au kuhukumiwa kwa kiasi kikubwa hivyo, lakini bado inaweza kuwa hali isiyopendeza.

Walakini, ikiwa ungekamatwa na mtu mwenye mamlaka, mtu unayemheshimu sana na ambaye unajua angekatishwa tamaa au kuchukizwa sana na matendo yako, (ambaye pia unaweza kuhisi kuwa ana udhibiti kamili juu yako) ungehisi aibu na fedheha zaidi sana. Kadiri unavyomheshimu zaidi mtu aliyekuona hivyo, na kadiri mamlaka yake yalivyo makubwa zaidi, ndivyo "utakavyohisi joto" zaidi.

Kwa hiyo fikiria mwenye dhambi katika tukio la "Ziwa la Moto." Kumbuka, Ziwa la Moto ni Mauti ya Pili (sura ya 5). Sio mahali bali ni uzoefu na mchakato. Kumbukumbu ya maisha ya waliopotea italetwa mbele yao, nao watahisi hatia na aibu. Lakini sio hatia na aibu ya dhambi moja moja kama zilivyotendwa katika miaka ya maisha yao.

Hapana, itakuwa mbaya zaidi kuliko hiyo. Itakuwa hatia na aibu ya ufahamu wa dhambi zao zote kwa wakati mmoja. Je, umewahi kusikia mtu yeyote akikuambia kwamba mtu anapokabiliwa na kifo cha hakika maisha yake yote hupita mbele yake kwa ghafla? Inaonekana kwamba hutokea kweli.

Mbaya zaidi kuliko hilo, watapata hatia na aibu yao yote mbele ya Mwana-Kondoo - Mwana-Kondoo aliyekufa kwa ajili yao.

> ... atateswa kwa moto na kiberiti mbele ya malaika watakatifu, na mbele za Mwana-Kondoo. **Ufunuo 14:10**

Neno hilo “kiberiti” (“theion” Strong’s G2303) lina uhusiano na uwepo wa Mungu. Linatokana na neno la Kigiriki “theios” (Strong’s G2304; -a kimungu au uungu) ambalo linatokana na “theos” (G2316) lililotafsiriwa kama “Mungu” mara 1320.

Hili SI Ziwa la Moto la Ufunuo

Watahisi “joto” kubwa mno, kwa namna fulani - hatia na aibu - likitoka ndani yao; watalihisi kiakili. Hii inahusiana na aya katika Warumi ambayo inaelezea athari ya kuteswa na dhamiri yenye hatia:

> Lakini, Adui yako akiwa na njaa, mlishe; akiwa na kiu, mnyweshe; maana ufanyapo hivyo, utampalia makaa ya moto kichwani pake. **Warumi 12:20**

Bila shaka, hayo “makaa ya moto” si halisi; ni njia ya Biblia ya kueleza matokeo ya dhamiri yenye hatia. Pia inalingana na maelezo ya Biblia ya mwisho wa Shetani mwenyewe:

> Kwa wingi wa maovu yako, katika uovu wa uchuuzi wako, umepatia unajisi patakatifu pako; basi nimetokeza **moto kutoka ndani yako**, nao umekuteketeza, nami nimekufanya kuwa majivu juu ya nchi, machoni pa watu wote wakutazamao. **Ezekieli 28:18**

Moto utakaomteketeza Shetani utatoka **ndani yake** si kushuka kutoka mbinguni kwa Mungu. Kwa nini iwe tofauti na “moto” unaoteketeza mtu

mwingine yeyote? Kuna mstari mwingine ambao unaonekana kuashiria mwitikio wa aina hii hii kwa kiwango kikali kabisa:

> Nao watafadhaika; **watashikwa na utungu na maumivu**; watakuwa na utungu kama mwanamke aliye karibu na kuzaa; watakodoleana macho; **nyuso zao zitakuwa ni nyuso za moto**. **Isaya 13:8**

Waliopotea, katika uzoefu wa Ziwa la Moto, dhambi zao zote zinafichuliwa mbele ya Mwana-Kondoo, na "watateketezwa" na uchungu wa akili kwa sababu ya hatia ya dhambi zao zote. Pia kutakuwa na hisia ya kuondolewa kwa uwepo wa Mungu kutoka kwao na utambuzi kwamba utengano huo utakuwa wa milele. Uchungu huu wa kiakili utaendana na kile Yesu alichohisi alipolia:

> ... Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? **Mathayo 27:46**

Je, umewahi kupoteza kitu kisichoweza kupatikana tena na chenye thamani kubwa ya kibinafsi? Je, umewahi kulemewa na hisia ya kujuta kwa kufanya uamuzi mbaya sana? Ulijisikiaje kuhusu hasara yako? Je, unaweza kufikiria hisia ya hasara ambayo ungehisi katika utambuzi wa kutupilia mbali uzima wa milele?

Waovu watavuna tu matokeo ya kile walichopanda katika maisha yao. Wanapata mshahara (matokeo) ya dhambi ambayo ni mauti (ya pili) (Warumi 6:23). Mshahara huo hautolewi moja kwa moja na Mungu bali huja kama tokeo la asili la uchaguzi wa kujitenga na Yeye, Mpaji-Uzima.

Huenda hata lisiwe chaguo la moja kwa moja la kujitenga na Yeye, bali zaidi ni chaguo la kuchukua kile ambacho ulimwengu hutoa badala Yake:

> Msiipende dunia, wala mambo yaliyomo katika dunia. Mtu akiipenda dunia, kumpenda Baba hakumo ndani yake. Maana kila kilichomo duniani, yaani, tamaa ya mwili, na tamaa ya macho, na kiburi cha uzima, havitokani na Baba, bali vyatokana na dunia. **1 Yohana 2:15-16**

Tunaambiwa chaguzi kama hizo huelekea wapi:

> Halafu ile tamaa ikiisha kuchukua mimba huzaa dhambi, na ile dhambi ikiisha kukomaa huzaa mauti. **Yakobo 1:15**

Zingatia kwa makini: kifo hutokana na dhambi, si kwa Mungu

Huku ni kufuata tu kanuni inayosema unavuna ulichopanda.

> Maana yeye apandaye kwa mwili wake, katika mwili wake atavuna uharibifu; bali yeye apandaye kwa Roho, katika Roho atavuna uzima wa milele. **Wagalatia 6:8**

Uharibifu huo unakuja kama matokeo ya asili ya kile kilichopandwa.

SURA 11

Je, Unaweza Kusimama Mbele za Mungu Bila Kuhisi "Joto" Fulani?

Kwa habari ya Isaya, ilikuwa ni uwepo wa Bwana, angalau katika maono, ambao ulitokeza katika Isaya usadikisho wa dhambi yake ("ole wangu") na kumfanya akiri kutostahili kwake:

> Ndipo niliposema, Ole wangu! Kwa maana nimepotea; kwa sababu mimi ni mtu mwenye midomo michafu, nami ninakaa kati ya watu wenye midomo michafu; na macho yangu yamemwona Mfalme, BWANA wa majeshi. **Isaya 6:5**

Mathayo pia hufanya uhusiano huu:

> Enyi wazao wa nyoka, mwawezaje kunena mema, mkiwa wabaya? Maana, kinywa cha mtu huyanena yaujazayo moyo wake. **Mathayo 12:34**

Kuna mifano katika Maandiko ya watu, ikiwa ni pamoja na wale ambao tungewaona kuwa watakatifu, ambao walidhihirisha ole kuu na usadikisho wa dhambi mbele za Mungu au hata mbele za malaika.

> Gideoni akaona ya kuwa ni malaika wa BWANA; Gideoni akasema, Ole wangu, Ee Bwana MUNGU! Kwa kuwa nimemwona BWANA uso kwa uso. **Waamuzi 6:22**
>
> Manoa akamwambia mkewe, **Hakika yetu tutakufa sisi**, kwa sababu tumemwona Mungu. **Waamuzi 13:22**
>
> Nami, Danieli, nikaona maono haya peke yangu; maana wale watu waliokuwa pamoja nami hawakuyaona maono haya; lakini tetemeko kuu liliwashika, hata wakakimbia ili kujificha. Basi nikaachwa peke yangu, nikaona maono haya makubwa, **wala hazikubaki nguvu**

> **ndani yangu; maana uzuri wangu uligeuzwa ndani yangu kuwa uharibifu, wala sikusaziwa nguvu.** **Danieli 10:7-8**
>
> Nami nilipomwona, **nalianguka miguuni pake kama mtu aliyekufa**. Akaweka mkono wake wa kuume juu yangu, akisema, Usiogope, Mimi ni wa kwanza na wa mwisho, **Ufunuo 1:17**

Hiyo ni miitikio ya watu ambao tungewaona kuwa watu watakatifu kiasi - walikuwa upande wa Mungu. Je, mwitikio kwa uwepo Wake utakuwaje kwa wale ambao wamemkataa Mungu?

SURA 12

Moto kutoka kwa Mungu?

Tunapaswa kuchunguza dhana ya moto halisi kutoka kwa Mungu. Kuna mifano mingi (https://characterofgod.org/god-takes-the-blame/) katika Biblia, ambayo mara nyingi hutumia semi za nahau, ambapo Mungu anasemekana kufanya kile ambacho alikiruhusu tu kitokee. Mojawapo ya mifano bora na ambayo inahusiana sana na mada hapa ni kutoka kwenye kitabu cha Ayubu.

Zingatia aya hii:

> Huyo alipokuwa akali akinena, akatokea na mwingine, na kusema, **Moto wa Mungu umeanguka kutoka mbinguni** na kuwateketeza kondoo, na wale watumishi, na kuwaangamiza; mimi peke yangu nimepona, mimi tu, kukuletea habari. **Ayubu 1:16**

Linganisha hilo na Ufunuo 20:9 ambayo inasikika kufanana sana:

> Wakapanda juu ya upana wa nchi, wakaizingira kambi ya watakatifu, na mji huo uliopendwa. **Moto ukashuka kutoka mbinguni, ukawala.** **Ufunuo 20:9**

Katika visa vyote viwili, bila uchunguzi wa karibu, inaweza kueleweka kwa urahisi kuwa moto unatoka kwa Mungu moja kwa moja. Hata hivyo, katika kitabu cha Ayubu, tunapewa muono wa nyuma ya pazia ya kile kinachoendelea. Katika kisa hicho, moto kutoka mbinguni unahusishwa kimakosa na Mungu katika ujumbe kwa Ayubu kutoka kwa mmoja wa watumishi wake. Kwa hakika, masimulizi ya Biblia yanaonyesha wazi kwamba ni Shetani ndiye aliyeleta moto chini na kuanzisha matatizo mengine juu ya Ayubu:

> BWANA akamwambia Shetani, Tazama, yote aliyo nayo yamo katika uwezo wako… **Ayubu 1:12**

Hii inasaidia kuonyesha uwezo alionao Shetani kuleta matatizo hapa duniani kisha kumtupia lawama Mungu. Kilekile kinaonekana katika aya zifuatazo:

> Naye [mnyama/Shetani] afanya ishara kubwa, hata kufanya moto kushuka kutoka mbinguni uje juu ya nchi mbele ya wanadamu. Naye awakosesha wale wakaao juu ya nchi, kwa ishara zile alizopewa kuzifanya… **Ufunuo 13:13-14**

Tunapaswa kuwa waangalifu kuhusu kile tunachomlaumu Mungu kwacho. Kitabu cha Ayubu kinafikiriwa kuwa labda kitabu cha kwanza cha Biblia kuandikwa. Ingawa kinapaswa (na yaelekea kilikusudiwa) kutusaidia kuelewa ni nini hasa kinaendelea, Shetani amepotosha ufahamu wetu kwa njia nyingi sana.

Mfano mmoja zaidi wa kanuni hiyo ni pale Mungu aliposemwa kuufanya moyo wa Farao kuwa mgumu, huku mistari mingine ikisema Farao aliufanya moyo wake kuwa mgumu (sehemu ya Mungu ilikuwa kuruhusu, si kusababisha):

> **Nami nitaufanya mgumu moyo wa Farao**, nami nitazifanya kuwa nyingi ishara zangu na ajabu zangu katika nchi ya Misri. **Kutoka 7:3**
>
> Farao alipoona ya kwamba mvua na mvua ya mawe na ngurumo zimekoma, akazidi kufanya dhambi, na **kuufanya moyo wake mzito**… **Kutoka 9:34**

Kwa hiyo, kwa ufahamu wetu wa neno “ukawala,” moto katika Ufunuo 20:9 unaweza kuwa umetoka katika chanzo tofauti na kile ambacho kimeeleweka kimapokeo. Ingawa umehusishwa na Mungu, Yeye hakuutuma bali hakuuzuia tu moto usije, akiruhusu matokeo ya asili yatokee. Uwezekano ulio mdogo kuliko wote ni kwamba moto ulitumwa moja kwa moja kutoka kwa Mungu kuwateketeza watu wakiwa hai. Kuamini hivyo ni kuweka kivuli juu ya tabia ya Mungu na kusababisha matatizo makubwa na kauli ya Yesu kuhusu roho ya matendo kama hayo, kama ilivyojadiliwa hapo awali.

SURA 13

Ukweli Uliopotoshwa Zaidi

Shetani ameupotosha ukweli kwa namna ya ajabu. Amewafanya watu wengi kuamini kwamba waliopotea wanaishi milele katika moto halisi wa jehanamu badala ya kupatwa na Kifo cha Pili—mshahara wa dhambi—kama Biblia inavyofundisha. Ukweli ni tofauti kabisa:

Ni nani atakayekaa katika moto wa milele? – Jibu litakushangaza!

> Ninyi mtachukua mimba ya makapi, mtazaa majani makavu; pumzi yenu ni moto utakaowateketeza wenyewe. Nao mataifa watakuwa kama kuchoma chokaa, kama miiba iliyokatika, iteketezwayo motoni. Wenye dhambi walio katika Sayuni wanaogopa; tetemeko limewashika wasiomcha Mungu; **Ni nani kwetu sisi awezaye kukaa na moto ulao; ni nani kwetu sisi awezaye kukaa na moto uteketezao milele?** Ni yeye aendaye kwa haki, anenaye maneno ya adili; ni yeye anayedharau faida ipatikanayo kwa dhuluma; akung'utaye mikono yake asipokee rushwa; azibaye masikio yake asisikie habari za damu; afumbaye macho yake asitazame uovu. **Isaya 33:11-12,14-15**

Jibu la kushangaza sana kwa swali "ni nani awezaye kukaa na moto uteketezao milele?" ni kwamba kwa kweli ni wale waliookolewa ambao wataishi milele katika moto wa kiroho, "ulao/uteketezao" wa uwepo wa Mungu. Kwa wazi, huu si moto halisi, wa kimwili ambao tunaufahamu zaidi. La, unahusiana zaidi na kuwa katika uwepo wa Mungu; "kwa maana Mungu wetu ni moto ulao" (Waebrania 12:29).

SURA 14

Moto Ulao kwa Waliookolewa

Kwa wale wanaookolewa, hata sasa, uwepo wa Mungu ni moto ulao kwani siku baada ya siku katika maisha yao yote “wanajaribiwa kwa moto” (Ufunuo 3:18) “wakimtazama” na uchafu “huteketezwa” ukatoka katika tabia zao.

> Lakini sisi sote, kwa uso usiotiwa utaji, tukiurudisha utukufu wa Bwana, kama vile katika kioo, tunabadilishwa tufanane na mfano uo huo, toka utukufu hata utukufu, kama vile kwa utukufu utokao kwa Bwana, aliye Roho. **2 Wakorintho 3:18**

Ni kumtazama na kuelewa kile ambacho amewafanyia ndiko kunawachochea, kwa hiari yao wenyewe, kujitenga na dhambi; kufanya uhusiano wao na Mungu kuwa jambo la maana zaidi maishani mwao.

SURA 15

Baadhi ya Vidokezo kutoka kwenye Kiebrania

Tunaweza kujifunza kitu kuhusiana na hili kwa kutazama baadhi ya herufi za Kiebrania.

Neno litumikalo kumaanisha “mwanamume” – tofauti na mwanamke – katika Kiebrania ni “ish” na huonekana kama hivi:

אִישׁ

Huandikwa kwa herufi za Kiebrania – likisomwa kutoka kulia kwenda kushoto – aleph, yod, shin. “Yod,” herufi ndogo kuliko zote katika alfabeti ya Kiebrania, inalingana na herufi ya Kigiriki “iota” na imetafsiriwa kama “yodi” katika aya hii:

> Kwa maana, amin, nawaambia, Mpaka mbingu na nchi zitakapoondoka, yodi moja wala nukta moja ya torati haitaondoka, hata yote yatimie. **Mathayo 5:18**

“Yod” inamaanisha au inarejelea mkono wa Mungu, hususani mkono Wake wa kuume – Masihi. Pale mkono wa Mungu unapoondolewa kwa mwanamume – pale herufi yod inapoondolewa kwenye neno “mwanamume” – matokeo ni neno la Kiebrania la “moto”:

אִישׁ − י = אֵשׁ

Na, cha kuvutia, jambo linalofanana hutokea kwenye neno “mwanamke,” ambalo ni:

אשה

Usomapo kutoka kulia kwenda kushoto, huandikwa: aleph, shin, hey. Pale herufi “hey” inapoondolewa, kwa mara nyingine, kinachobakia ni neno “moto”:

אשה – ה = אש

Herufi “yod” na “hey” ambazo zimeondolewa kutoka kwenye maneno yatumikayo kumaanisha mwanamume na mwanamke, zinapounganishwa kama yod-hey, hutengeneza neno “Yah” (huandikwa “Jah” katika KJV; Zaburi 68:4), ambalo ni namna ya kishairi ya jina la Mungu.

איש – י = אש	**Mwanamume − yod = Moto**
אשה – ה = אש	**Mwanamke − hey = Moto**
י + ה = יה	**yod + hey = Yah (Mungu)**

Nimekwisha kutaja kwamba herufi “yod” inamrejelea Masihi. Herufi “hey” inaweza kumaanisha “tazama,” hivyo, “tazama Masihi.”

Mwanamume na mwanamke wote wawili kwa pamoja wanahitajika ili kumwakilisha Mungu ipasavyo. Pale uwepo wa Mungu unapoondolewa kutoka kwao kinachobakia ni moto. Tunachokipata, pamoja na uelewa sahihi wa wajibu wa Mungu katika uangamivu wa waovu, ni kwamba wanaume au wanawake “huungua” (kwa maana ya mfano) pale Mungu anapoondolewa kabisa kutoka kwao. Hivyo si tendo la moja kwa moja la

Mungu linalomwangamiza mwanadamu, bali ni **kuondolewa** kwa uwepo Wake unaodumisha uhai pale unapokataliwa.

Hili huendana na wazo la kwamba Mungu, katika historia yote ya Biblia, hajawahi kumwangamiza yeyote moja kwa moja. Huondoa uwepo Wake unaolinda pale ambapo hautakiwi na kuwaacha watu wasio na ulinzi mikononi mwa mwangamizaji (Shetani mwenyewe), mikononi mwa wengine watakaowadhuru au kwa nguvu za asili. Katika jambo hili, anachokiondoa ni uwezo Wake udumishao uhai na – wakiwa wametenganishwa na chanzo cha uhai – watu hufa.

Aya hizi huashiria kwamba Mungu ana sehemu ya kutenda katika kutufanya tuendelee kuishi kila wakati:

> Kwa maana ndani yake yeye tunaishi, tunakwenda, na kuwa na uhai wetu… **Matendo 17:28**
>
> Naye amekuwako kabla ya vitu vyote, na vitu vyote hushikana katika yeye. **Wakolosai 1:17**
>
> Yeye kwa kuwa ni mng'ao wa utukufu wake na chapa ya nafsi yake, akivichukua vyote kwa amri ya uweza wake… **Waebrania 1:3**

Anapoacha kufanya hivyo, matokeo ni **kifo**.

SURA 16

Mauti ya Pili na Tabia ya Mungu

Somo hili zima lilianza kuhusiana na uchunguzi wangu katika mada ya tabia ya Mungu. Mwishoni mwa 2015, nilianzisha tovuti https://characterofgod.org kwa lengo la kushiriki habari kuhusu kile ambacho Biblia inasema kuhusu tabia ya Mungu. Nimeona, kwa kuruhusu Biblia ifafanue maneno yake yenyewe kama inavyofanywa hapo juu kwa “moto” na “kuwala” na “kuharibika,” kwamba Mungu anaeleweka zaidi na anaeleweka kuwa mwenye upendo zaidi. Swali kubwa ambalo hujitokeza mapema katika mijadala kuhusu tabia ya Mungu ni: “je, Mungu huua?” La muhimu zaidi ni swali mahususi zaidi “je, Mungu huua kwa Mauti ya Pili?” Tena, kwa kurejelea Ufunuo 20:9, je, Mungu binafsi, kwa vitendo na moja kwa moja hutuma moto kuwaua waliopotea?

Ikiwa tutachanganya moto halisi kutoka kwa Mungu moja kwa moja na uchungu wa akili ambao utakuwa sehemu ya uzoefu, tuna kile kinachofafanuliwa kama mateso. Mateso - kumsababishia mtu maumivu kabla ya kumuua - ni jambo ambalo serikali za kistaarabu hazifanyi. Mateso hayana faida kwa yule anayeteswa (kwa wazi), kwa yeyote anayetazama (kwao inapaswa kuamsha huruma, hata hasira) au kwa mtesaji, ingawa wengine wanaweza kuhisi kwamba ni kuridhisha kwa roho ya kulipiza kisasi. Mateso yoyote ya kimwili yanayofanywa yangefanya adhabu kuwa kali zaidi kuliko tu “mshahara wa dhambi ni mauti.”

Mshahara wa dhambi si mateso

Mungu binafsi na kwa vitendo kukomesha uhai wa mtenda-dhambi kungeonyesha kwamba kifo hutoka Kwake, na kwamba kifo ni sehemu

ya njia Yake, kanuni za utawala Wake. Hiyo ingemaanisha kwamba Mungu alileta kifo kama suluhisho la mwisho la tatizo la dhambi. Lakini tunajua sivyo kwa sababu kifo chenyewe ni adui wa Mungu.

> Adui wa mwisho atakayebatilishwa ni mauti. **1 Wakorintho 15:26**

Je! haingekuwa jambo la kushangaza kama adui wa mwisho ambaye angeangamizwa katika Pambano Kuu - kifo - angeharibiwa na kitendo cha Mungu Mwenyewe kusababisha kifo? Mungu kukiangamiza kifo kwa kukitumia kama suluhisho la mwisho hakuna maana hata kidogo! Hilo lingethibitisha kifo kuwa chombo ambacho Mungu hutumia kutatua mambo. Je, kifo hakingeharibiwa kwa njia yenye matokeo zaidi (hata katika maana ya kuonyesha kwamba hakikuwa cha lazima tangu mwanzo) na Mungu kuonyesha kwamba kifo hakikuwa kamwe sehemu ya mpango Wake?

Matokeo ya mwisho ya dhambi ni kifo. Biblia inasema kifo kinatoka wapi:

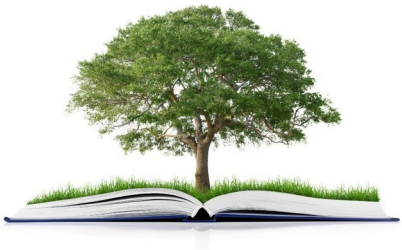
> Halafu ile tamaa ikiisha kuchukua mimba huzaa dhambi, na ile dhambi ikiisha kukomaa huzaa mauti. **Yakobo 1:15**

Dhambi huzaa mauti; ndio chanzo chake. Ikiwa tunasema kwamba, mwishowe, chanzo cha kifo ni Mungu, basi hiyo inamfanya Mungu kuwa nini? Fikiria kile kilichosemwa kwa Adamu na Hawa katika bustani ya Edeni:

> walakini matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya usile, kwa maana siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa hakika. **Mwanzo 2:17**

Je! hiyo ilikuwa tishio au onyo? Inaleta tofauti. Nikikuambia juu ya hatari kutoka kwenye kitu au mtu mwingine, hiyo ni kukupa onyo. Walakini, nikikuambia juu ya hatari inayowezekana kutoka kwangu - hilo ni tishio. Mungu hangeweza kamwe kupata upendo na uaminifu wa viumbe Wake kwa kuwatishia kwa nguvu. “Silaha” zake ni upendo na ukweli.

Je, “Hakika mtakufa” lilikuwa ni onyo au tishio?

Mungu alikuwa akisema mojawapo ya haya:

> *ukila kutoka kwenye mti huo, kutakuwa na matokeo mabaya na sitaki upate uzoefu huo (onyo).*
>
> ***au***
>
> *ukila matunda ya mti huo nitakuua. (Husikika kuwa kali sana lakini hivyo ndivyo ingekuwa hasa - tishio kali.)*

Kama tunavyojua vizuri, mengi yanaweza kujifunzwa kutokana na sauti ambayo kwayo maneno yanasemwa. Kwa bahati mbaya, hatupati hilo katika kusoma Mwanzo. Lakini hebu fikiria - Mungu alikuwa ametoka tu kuwaumba Adamu na Hawa; alifanya kila kitu kikamilifu; alipanga kila kitu kwa furaha yao. Kisha akawaambia kimsingi “fanyeni kwa njia yangu, nitiini Mimi la sivyo nitawaua” (angalau hatimaye). Je, hiyo inaonekana inafaa? Hapana! Tena, swali ni juu ya aya hii:

> Wakapanda juu ya upana wa nchi, wakaizingira kambi ya watakatifu, na mji huo uliopendwa. **Moto ukashuka kutoka mbinguni, ukawala.** **Ufunuo 20:9**

Je, ni “moto” gani unaowateketeza waovu? Tayari tumeona, katika mistari hapo juu, jinsi “moto” unavyotumiwa mara nyingi kwa maana ya mfano. Katika muktadha wa Ziwa la Moto, moto unaonekana kuwa zaidi kama mateso ya dhamiri.

Bila shaka, kunaweza pia kuwa na moto wa kimwili, wa kusafisha ili kuondoa maiti na kusafisha dunia:

> Lakini **siku ya Bwana** itakuja kama mwivi; katika siku hiyo **mbingu zitatoweka** kwa mshindo mkuu, na viumbe vya asili vitaunguzwa, na kufumuliwa, na **nchi na kazi zilizomo ndani yake zitateketea**. **2 Petro 3:10**

Kutoweka huku kunaweza kulinganishwa na aya hii:

> Kisha nikaona mbingu mpya na nchi mpya; kwa maana **mbingu za kwanza na nchi ya kwanza zimekwisha kupita**, wala hapana bahari tena. **Ufunuo 21:1**

"Hawatadhuru wala hawataharibu katika mlima wangu wote mtakatifu; maana dunia itajawa na kumjua BWANA." (Isaya 11:9)

"Siku ya Bwana" kwa kawaida huhusishwa na Ujio wa Pili, ilhali kupita kunakotajwa katika mstari ulio juu ni baada ya Milenia, katika kuandaa kuumbwa upya kwa "mbingu mpya na nchi mpya."

Kuna maana ambayo aya hizi mbili zinaweza kuwekwa pamoja tunapozingatia haya:

> Lakini, wapenzi, msilisahau neno hili, kwamba kwa Bwana siku moja ni kama miaka elfu, na miaka elfu ni kama siku moja. **2 Petro 3:8**

Kwa hiyo “siku ya Bwana” hapa inaweza kujumuisha kipindi chote cha miaka 1000, “siku” ya mwisho ya miaka 1000 ya “siku” saba za historia ya wokovu. Hii, bila shaka, inalingana na Siku ya Bwana ambayo ni siku ya mwisho ya juma halisi la siku saba.

> Kwa maana Mwana wa Adamu ndiye Bwana wa sabato. **Mathayo 12:8**

Inawezekana pia kwamba hukumu katika Ujio wa Pili ni mfano wa hukumu katika mwisho wa Milenia, kama vile gharika, Sodoma na Gomora, na kuanguka kwa Yerusalemu ni mifano ya Ujio wa Pili. Hivi ndivyo Biblia inavyoonekana kuashiria kwa kuwa Ufunuo 20:9 inarejelea yote mawili: Ujio wa Pili na hukumu ya mwisho wa miaka 1000.

Muhtasari

Mungu kuua kwa Mauti ya Pili kwa kuwachoma moto adui zake, mwishowe, haiendani na:

- ukweli kwamba ni “moto kutoka katikati yako” (Ezekieli 28:18) ambao utamla Shetani.
- hali ya kifo cha Yesu - hakukuwa na moto pale kutoka mbinguni.
- kanuni ya kupanda na kuvuna - kifo ni matokeo ya uchaguzi wa mtu badala ya kitu kinacholetwa na Mungu kutoka nje.
- dhambi inajiangamiza yenyewe. Kimsingi, Mungu anaruhusu uchaguzi wa kujiua badala ya Yeye mwenyewe kuua.
- tabia ya Yesu kama inavyoonyeshwa katika Injili.
- dai la Yesu “aliyeniona mimi amemwona Baba.” (Yohana 14:9)
- shauri la “kuwapenda adui zenu,” (Mathayo 5:44) kuwatendea mema watesi.
- Mungu kuondoa tu kile kinachodumisha uhai (Roho Wake), jambo linalosababisha kifo. Yeye hahitaji kusababisha kifo kwa vitendo.
- mifano mingi ya matumizi ya semi za nahau ambapo Mungu alisemekana kufanya kile ambacho Aliruhusu tu, kama ilivyokuwa kwa Ayubu.
- mifano mingi ya Kibiblia ya muundo ambao Mungu alijiondoa mwenyewe pale ambapo hakukaribishwa na shida ikatokea kutoka kwenye chanzo kingine.
- jukumu la Mungu kama mlinzi.

- Mungu “hapendi mtu ye yote apotee” (2 Petro 3:9) - Yeye mwenyewe kuua kutakuwa ni kwenda kinyume na mapenzi yake mwenyewe.

Kwa wale walio tayari kuruhusu Biblia kujieleza yenyewe, Mauti ya Pili inapata maana mpya. Kwa hakika, chanzo cha kifo hicho kinaweza kueleweka vizuri zaidi kuliko jinsi kilivyofundishwa kwa ujumla. Wengi wanaosisitiza kuelewa Kifo cha Pili kwa kutumia fasili za ulimwengu, huku wakiweza kusadikishwa kwamba Mungu ni upendo, wana hofu iliyojificha; hisia fulani kwamba wasipojipanga sawasawa, mwishowe, Mungu atawaua. Hii inapingana na mstari wa Biblia unaosema:

> Katika pendo hamna hofu; lakini pendo lililo kamili huitupa nje hofu, kwa maana hofu ina adhabu; na mwenye hofu hakukamilishwa katika pendo. **1 Yohana 4:18**

Natumai utafiti huu juu ya Ziwa la Moto na Kifo cha Pili utasaidia kuweka wazi baadhi ya mafumbo na mkanganyiko wa kile kinachotokea katika “upande mwingine.” Tena, ningependa kuwaelekeza wasomaji kwenye tovuti yangu https://characterofgod.org ambayo ina mengi zaidi ya kushiriki kuhusu tabia ya ajabu ya Mungu na kwa nini hatuna chochote cha kuogopa kutoka Kwake Aliye upendo.

Ninaweza kupatikana kupitia tovuti yangu. Maoni yanakaribishwa. – Ray Foucher. Kitabu hiki (pamoja na masahihisho yake) kinapatikana bure katika: https://characterofgod.org/resources

ZIWA LA MOTO NA MAUTI YA PILI

Kwa wasomaji wa Biblia wanaohangaishwa na Ziwa la Moto la Ufunuo, somo hili litakuwa faraja. Kwa nini? Kwa sababu, tofauti kabisa na imani iliyoenea, tukio lile la hukumu ya mwisho halihusu moto halisi unaowaka milele.

Hata hivyo, litakuwa tukio lenye maumivu – kiakili na kihisia. Mabilioni ya watu watakabiliana na maamuzi yao wenyewe yasiyo sahihi na uamuzi wao wa mwisho wa kutomtumaini Mungu. Watakapotambua kwamba wameupoteza uzima wa milele, majuto yao yatakuwa makubwa kupita kipimo. Pamoja na hatia na aibu kama makaa ya moto ya mfano juu ya vichwa vyao, yakitoka ndani yao wenyewe, hayo kwa kweli yatatosha kabisa kuzima maisha yao katika Mauti ya Pili.

Skani msimbo wa QR au tembelea

fatheroflove.info

Pakua vitabu vingine bure

MARANATHA MEDIA